

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény tárgya: „Az Európai Bizottság javaslata európai parlamenti és tanácsi rendeletre a hajók által okozott szennyezés esetén történő beavatkozás területén az Európai Tengerészeti Biztonsági Ügynökség intézkedéseinek többéves finanszírozásáról és az 1406/2002/EK rendelet módosításáról”

COM(2005) 210 final – 2005/0098 (COD)

(2006/C 28/03)

2004. június 7-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 71. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Közlekedés, energia, infrastruktúra és információs társadalom” szekció véleményét 2005. október 4-én elfogadta. (Előadó: Eduardo Manuel Chagas.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2005. október 26–27-én tartott 421. plenáris ülésén (az október 26-i ülésnapon) 124 szavazattal, 4 tartózkodás mellett elfogadta a következő véleményt:

1. Bevezetés

1.1 Az Európai Tengerészeti Biztonsági Ügynökség létrehozásáról szóló 1406/2002/EK rendelet módosításáról szóló, 2004. március 31-i 724/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadásával az Európai Tengerészeti Biztonsági Ügynökség (a továbbiakban: ügynökség) számára új feladatokat jelöltek ki az olajszennyezés bekövetkezése esetén történő beavatkozás területén.

1.2 A jelen jogalkotási javaslat egy hétéves időszakot (2007–2013) felölelő többéves kötelezettségvállalás alapján megállapítja a közösségi pénzügyi hozzájárulásra vonatkozó eljárásokat az ügynökség új feladatainak finanszírozása érdekében. Az Európai Bizottság 154 millió eurós keretösszeget javasol a hétéves időszak költségeinek finanszírozására.

1.3 Új feladatainak végrehajtása érdekében – az olajszennyezés elhárítását célzó készülségre és a szennyezés elleni fellépésre – az ügynökség igazgatási tanácsa 2004 októberében cselekvési tervet fogadott el. A cselekvési terv meghatározza azon intézkedéseket, amelyekbe az ügynökség az alapul szolgáló rendelettel összefüggésben bele kíván kezdeni, mind a speciális szennyezéscsökkentő hajók révén egy olajszennyezés esetén történő beavatkozás, mind a hatékony beavatkozási műveletek megszervezésére irányuló felkészültség tekintetében.

1.4 Az ügynökség négy régiót határozott meg a műveleti segítségnyújtás elsődleges területeként, ez a Balti-tenger, a La Manche-csatorna nyugati részei, az atlanti partvidék és a Földközi-tenger (különösen a Fekete-tengertől vezető kereskedelmi olajszállító útvonal mentén lévő terület), amely területeken az ügynökség szennyezés esetén bevethető hajókat fog állomásoztatni, melyek egy vagy több tagállam segítségkérése esetén készenlétben állnak a bevetésre. Hangsúlyozni kell, hogy az ügynökség szerepe ezen a területen az olajszennyezés esetén történő nemzeti beavatkozási mechanizmusok kiegészítése (nem pedig helyettesítése). A cselekvési terv ezenkívül a veszélyes és káros anyagokkal járó balesetek esetére további beavatkozási kapacitásokat tartalmaz.

1.5 A 2004-ben módosított rendelet értelmében az ügynökség ellátja a tagállamokat és az Európai Bizottságot a szükséges technikai és tudományos segítséggel a szennyezés esetén történő beavatkozás terén. Ez a segítség három kategóriába sorolható: információ, együttműködés és összehangolás, valamint műveleti segítségnyújtás.

1.6 Ezek közül a műveleti segítségnyújtás igényli a legnagyobb pénzügyi beruházást, mivel a cselekvési terv az olajgyűjtő hajók készenléti rendszerének kialakításáról és egy műholdas lépeket szolgáltató központ létrehozásáról is rendelkezik. Az olajgyűjtésben történő segítségnyújtás biztosítása érdekében az ügynökség által megkötendő szerződések minden tevékenységet és azok pénzügyi következményeit magukban foglalják az olajfolt kialakulását követő beavatkozás megkezdéséig. Az olajgyűjtő hajó által végzett beavatkozás költségét a beavatkozást kérő tagállamnak kell állnia.

1.7 Mivel az ügynökségnek ezeket az új feladatköröket tartósan el kell látnia, az Európai Bizottság többéves költségvetést javasol, amely biztosítja a szükséges hosszú távú beruházásokat és a megfelelő pénzügyi fedezetet, emellett a hosszabb távú szerződések tárgyalása során csökkenti a kiadásokat.

2. Általános megjegyzések

2.1 Az ügynökség számára olajszennyezés esetén történő beavatkozás tekintetében kijelölt új feladatokra vonatkozó javaslatról alkotott véleményében ⁽¹⁾ az EGSZB üdvözölte az Európai Bizottság javaslatát, és hangsúlyozta, hogy az ügynökség kulcsfontosságú szerepet játszik a tagállamok tengeri biztonságának javításában. Sajnálattal vette tudomásul azonban, hogy számos tagállam még mindig nem rendelkezik a komolyabb – az „Erika” vagy a „Prestige” olajszállító hajókéhez hasonló – balesetek során történő beavatkozáshoz szükséges eszközökkel.

⁽¹⁾ HL C 108., 2004.4.30., előadó: Eduardo Manuel Chagas

2.2 Az ezen a téren történt előrelépések ellenére bizonyos esetekben a jelenlegi helyzet még mindig hagy kívánnivalót maga után. A cselekvési tervvel egyidejűleg az ügynökség bemutatta a tagállamok olajszennyezés esetére vonatkozó beavatkozási kapacitásának áttekintését, melyből kiderült, hogy a beavatkozási kapacitást bizonyos régiókban további olajgyűjtő hajókkal és felszereléssel kell kiegészíteni.

2.3 Nem várható el, hogy minden part menti tagállam önmagában is állandóan rendelkezzen a súlyosabb tengeri balesetek, különösen a jelentősebb olajfoltok esetén történő beavatkozáshoz szükséges felszereléssel. A jelenlegi forráshiány azonban olyan környezeti károkat eredményezett, melyek következményei hosszú távon érezhetőek lesznek.

2.4 Az EGSZB éppen ezért támogatja azt a javaslatot, hogy az ügynökségnek elegendő forrást kell biztosítani ahhoz, hogy segítségkérés esetén ki tudja egészíteni a tagállamoknak a szennyezés megelőzését és a szennyezés esetén történő beavatkozást szolgáló mechanizmusait. Az EGSZB azonban hangsúlyozza, hogy ezek a források csak a kiegészítést szolgálhatják. Semmilyen körülmények között sem szabad a fenti forrásokat a tagállamok által foganatosítandó, a szennyezés megelőzésére irányuló intézkedések helyettesítésére használni.

2.5 Az EGSZB különösen fontosnak tartja a többéves finanszírozási program szükségességét ezeknek a mechanizmusoknak a finanszírozásában. Ez az egyetlen módja annak, hogy az ügynökség e téren végzett tevékenységeit következetesen lehessen ütemezni, és a forrásokat optimálisan lehessen felhasználni, minimum három éves időtartamú szerződések megkötése által a gyors beavatkozásra képes hajók készletben tartására. ⁽²⁾

2.6 Az EGSZB megismétli a 2.1. pontban hivatkozott véleményében tett megjegyzését, mely szerint biztosítani kell, hogy az említett feladatok ellátására szerződtetett hajók tulajdonosa(i) tiszteletben tartsák az idevágó közösségi és nemzetközi jogszabályokat, különösen a hajók biztonsági feltételeire és a tengerészek élet- és munkakörülményeire vonatkozókat.

2.7 Mivel az ügynökség által elfogadott cselekvési terv a rendelkezésre álló korlátozott források alapján határozza meg a prioritásokat, az EGSZB aggodalmát fejezi ki, hogy tekintettel a közösségi költségvetésről szóló megállapodást övező jelenlegi nehézségekre, a végül rendelkezésre bocsátott források esetleg alacsonyabbak lehetnek javasolt költségvetésben megállapítottnál. Ez azt eredményezné, hogy bizonyos intézkedések előtérbe kerülnének a többivel szemben, vagy bizonyos területeken az előrelépések más területek rovására történnének. Az EGSZB nem támogathatja ezt a megközelítést, mivel a tagállamok döntése arról, hogy az ügynökséget további hatáskörrel ruházzák fel, maga után vonja a szükséges források biztosítá-

sának szükségességét ahhoz, hogy az ügynökség elérje célját a tengeri szennyezés megelőzésének terén. Elengedhetetlen, hogy a tengeri szennyezés megelőzése és a szennyezés esetén történő beavatkozás megfelelő jelentőséget kapjon közösségi szinten is, és ne pusztán gazdasági szempontból kerüljön megítélésre.

2.8 Az EGSZB aggodalmát fejezi ki, hogy néhány tagállam késlekedik a tengeri szennyezés megelőzése és a szennyezés esetén történő beavatkozás terén már elfogadott intézkedések végrehajtásában, különösen a menedékhelyek és védett területek kijelölése, a tengerészeti biztonsági információk vételére alkalmas berendezések biztosítása, illetve a kikötő szerinti illetékes állam hatósága által végzett hatékony ellenőrzéshez szükséges forrásai megerősítése terén. Ezek a késedelmek megkérdőjelezik ezen országok valódi elkötelezettségét a tengeri szennyezések megelőzése és a szennyezés esetén történő beavatkozás iránt, a rendszeresen – különösen komolyabb tengeri baleseteket követően – hangoztatott jó szándék ellenére.

2.9 Beruházásra van szükség a légi felügyeleti eszközök és felszerelések terén a szennyezés észleléséhez és leküzdéséhez, valamint a szennyezéscsökkentő rendeletek megsértésének megelőzéséhez.

2.10 A műholdképeket a felügyeleti és ellenőrzési tevékenységek kiegészítésére is fel lehet használni. Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság műholdképeket szolgáltató központjának felállítására vonatkozó javaslatát, melynek célja, hogy segítsen a tagállamoknak felfedni, ellenőrizni és kezelni az olaj tiltott kiöntését és a véletlen olajszennyezéseket.

2.11 Tekintettel a műholdkép-szolgáltatás magas költségére ⁽³⁾, az EGSZB úgy véli, hogy a források felhasználását optimalizálni kell, mindenekelőtt a műholdképek felhasználását koordinálva a tagállamok között, ami jelentős megtakarítást eredményezhet. Ugyanakkor a műholdkép-gyűjtés fejlesztésére irányuló beruházásoknak is van alapja minden európai tengerparti területen, mivel a jelenlegi lefedettség nem igazán átfogó, különösen a Földközi-tenger térségében.

2.12 Az EGSZB a tervezett információs, együttműködési és koordinációs intézkedéseket is nagyon fontosnak tartja. Ezek lehetővé fogják tenni a már meglévő források racionálisabb felhasználását, és ebben az ügynökségnek igen fontos szerepe van.

3. Következtetések

3.1 Az EGSZB támogatja azt a javaslatot, hogy az ügynökségnek biztosítsák a szükséges forrásokat ahhoz, hogy segítségkérés esetén ki tudja egészíteni a tagállamoknak a szennyezés megelőzését és a szennyezés esetén történő beavatkozást szolgáló mechanizmusait.

⁽²⁾ „Gyors beavatkozásra képes” ebben az összefüggésben azt jelenti, hogy az adott hajó képes beavatkozni 24 órán belül. Általában az átalakítás – ideértve a szükséges berendezések felszerelését a hajóra – 4–8 órát vesz igénybe, és további 4–8 óra szükséges, hogy a hajó a baleset színhelyére érkezzen.

⁽³⁾ Az 500 km² területet lefedő műholdkép ára 800–1000 euró között van, számos tényezőtől függően (pl. mennyi időn belül kéri a továbbítást, mennyivel előbb kötötték a szerződést). Az ügynökség által készített szerény becslés alapján évente 1000 műholdképre van szükség.

3.2 Az EGSZB sajnálattal veszi tudomásul azonban, hogy számos tagállam még mindig nem jelölte ki a szükséges forrásokat, illetve nem alakította ki a saját mechanizmusát, ezért kéri az Európai Bizottságot, hogy ösztönözze őket a folyamat felgyorsítására.

3.3 Az EGSZB aggodalmát fejezi ki, hogy tekintettel a közösségi költségvetésről szóló megállapodást övező jelenlegi nehézségekre, a végül rendelkezésre bocsátott források esetleg alacsonyabbak lehetnek javasolt költségvetésben megállapítottnál. A tagállamok döntése arról, hogy az ügynökséget

további hatáskörrel ruházzák fel, maga után vonja a szükséges források biztosítását ahhoz, hogy az ügynökség elérje célját a tengeri szennyezés megelőzésének terén. Elengedhetetlen, hogy a tengeri szennyezés megelőzése és a szennyezés esetén történő beavatkozás megfelelő jelentőséget kapjon közösségi szinten is, és ne pusztán gazdasági szemszögből kerüljön megítélésre.

3.4 Racionális és költséghatékony stratégia kialakításához az ügynökség szerepe a tagállamok erőforrásai és tevékenységei összefogásának, valamint összehangolásának elősegítése terén elengedhetetlen.

Brüsszel, 2005. október 26.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Anne-Marie SIGMUND

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény Tárgy: „Az Európai Bizottság közleménye a Tanácshoz »Kockázat- és válságkezelés a mezőgazdaságban« címmel”

COM(2005) 74 final

(2006/C 28/04)

2005. április 20-án az Európai Bizottság az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján úgy határozott, hogy kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő kérdésben: „Az Európai Bizottság közleménye a Tanácshoz »Kockázat- és válságkezelés a mezőgazdaságban« címmel”

Az EGSZB idevonatkozó munkáival megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezet-védelem” szekció 2005. október 7-én elfogadta véleményét. (Előadó: Gilbert BROS).

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2005. október 26-án és 27-én tartott 421. plenáris ülésén (a 2005. október 26-i ülésnapon) a jelen véleményt 122 szavazattal 1 ellenében, 3 tartózkodás mellett elfogadta.

1. Bevezetés

1.1 Az Európai Bizottság említett közleménye számos olyan uniós szintű munka sorába illeszkedik, mint az Európai Bizottság Jelentése a kockázatok kezeléséről (2001. január), vita a Tanácsban a svéd elnökség idején (2001 tavaszán), a spanyol Memorandum és a madridi nemzetközi konferencia (2002 elején) a mezőgazdasági biztosításokról és a jövedelemgaranciákról, a görög Memorandum és a theszaloníki szeminárium a természeti katasztrófákról (2003), konferencia a holland elnökség idején (2004 decemberében) az állapotbetegségek elleni küzdelem anyagi és nem anyagi költségéről.

1.2 Pontosabban a közlemény az Európai Bizottság által 2003 júniusában Luxemburgban – a KAP reformjának keretében –, nyilatkozat formájában tett kötelezettségvállalás eredménye:

„A Bizottság tanulmányozni fogja, milyen egyedi intézkedésekkel lehet a mezőgazdasági kockázatokat, válságokat és természeti katasztrófákat nemzeti szinten kezelni. A Tanács számára 2004 vége előtt megfelelő javaslatokkal kiegészített jelentés készül. A Bizottság különös figyelemmel fogja

tanulmányozni annak lehetőségét, hogy az intézkedések finanszírozása olyan modulációs-százalékarányos mód igénybe vételével történjék, amely közvetlenül juttat összegeket a tagállamoknak, továbbá, hogy valamennyi közös piaci szervezet keretében hatalmazza fel külön cikk a Bizottságot arra, hogy közösségi szintű válság esetén közbelépjen, hasonlóan ahhoz, ahogyan ezt a marhahúsgazat közös piaci szervezetének esetében lefektetett elvek lehetővé teszik.”

1.3 A közlemény a 2003. decemberi Tanács következtetéseivel is összhangban van, amelyek felszólították a vita folytatására és a kockázatkezelés céljaira rendelkezésre álló eszközök leltárba vételére továbbá a kockázatok és az esetleges új eszközök (közös piacszervezés, pénzügyi kötelezettségvállalások, versenyszabályok) kezelésében rejlő lehetőségek vizsgálatára, illetve az állami támogatásokra vonatkozó irányvonalak értékelésére és kiigazítására a mezőgazdaságban.

1.4 A KAP korábban védelmet nyújtott a piac- és ártámogatási politikák révén. A legutóbbi reformot követően azonban a mezőgazdasági termelők közvetlenebbül szembesülnek egy sor